

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1612/21-E

Název	Masarykova základní škola a mateřská škola Kunvald, okres Ústí nad Orlicí
Sídlo	561 81 Kunvald 41
E-mail	skola@zskunvald.cz
IČ	70 985 855
Identifikátor	650 053 834
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Klára Kodytková
Zřizovatel	městys Kunvald
Místo inspekční činnosti	Kunvald 41
Termín inspekční činnosti	18. a 20. 1. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Masarykova základní škola a mateřská škola Kunvald, okres Ústí nad Orlicí (dále škola) vykonává činnost mateřské školy, základní školy, školní družiny a školní jídelny.

V mateřské škole vzdělávání vychází ze Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání *Žijeme na horách*. Děti jsou rozdělené do dvou tříd podle věku. Kapacita mateřské školy je naplněna, zapsáno je 40 dětí, z toho 10 dětí v povinném předškolním vzdělávání, z nich jedno je vzděláváno v režimu individuálního vzdělávání. V letošním školním roce bylo přijato šest dětí mladších tří let.

V základní škole se v prvním až devátém ročníku v sedmi třídách vzdělávalo celkem 69 žáků. Spojeny jsou druhý s třetím ročníkem a čtvrtý s pátým ročníkem. Žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je evidováno pět. Výuka je vedena podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání *Škola pro tebe*.

Školní družina má jedno oddělení, do kterého bylo aktuálně zapsáno 26 žáků. Ranní i odpolední činnost probíhá podle Školního vzdělávacího programu školní družiny *Hrou za poznáním*, který vychází ze školního vzdělávacího programu pro základní školy *Škola pro tebe* a navazuje na něj. Školní jídelna zajišťuje stravování pro žáky a zaměstnance školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy působí ve své funkci od roku 2020. Zpracovala koncepci rozvoje školy, která vychází ze znalosti prostředí a místních podmínek, stanovuje reálné cíle k dalšímu rozvoji. Důraz klade zejména na zachování úplné základní školy, komplexní rozvoj osobnosti žáků v přirozeně smíšených skupinách, úzké sepětí dětí a žáků s okolní přírodou, rovněž na pravidelnou spolupráci s obcí a partnery školy. Účelné nastavení kontrolní činnosti a systém přenosu informací podporují neustálý přehled o aktuálním stavu uvnitř školy, následně dochází k pružnému přijímání účinných opatření k nastalým situacím. Koordinovaný přístup a přátelské vztahy mezi všemi zaměstnanci podporují provázanost všech součástí školy i příjemné učební prostředí.

Dílčí koncepční cíle v mateřské škole vymezuje a sleduje vedoucí učitelka, na kterou je delegována část příslušných pravomocí a zodpovědnosti. Ve své funkci je aktivní, z postupů, které uplatňuje, je patrné bezproblémové vedení předškolního vzdělávání i úsilí o jeho další rozvoj. Péči o děti zajišťují ještě tři plně kvalifikované učitelky. Ke zkvalitnění jejich pedagogického působení přispívá četné další vzdělávání, odborné stáže v jiných mateřských školách a sdílení poznatků a zkušeností. V základní škole, i přes některá negativní zjištění (nekvalifikovanost části pedagogického sboru, některé předměty jsou vyučovány neaprobovaně), umožňují personální podmínky plnění výchovně vzdělávacích cílů.

Výkon specializovaných činností je rovnoměrně rozložen, služby poskytované výchovným poradcem a školní metodičkou prevence koordinuje ředitelka školy. Preventivní aktivity jsou realizovány na základě vyhodnocování aktuálních potřeb třídních kolektivů, jednotlivých žáků a rovněž rodičů. V případě potřeby škola spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními, orgánem sociálně-právní ochrany dětí a dalšími organizacemi. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vychází z platných doporučení školských poradenských zařízení.

Škole se ve spolupráci se zřizovatelem i s podporou různých dotačních programů a projektů daří průběžně zlepšovat materiálně technické podmínky s ohledem na potřeby dětí, žáků

i zaměstnanců (např. rekonstrukce cvičné kuchyně, nová podlahová krytina v kmenových třídách základní i mateřské školy, obnova nábytku, pořízení interaktivní techniky a další). Nevyhovující je ale vybavení odborné učebny fyziky a chemie (nábytek, zastaralé školní pomůcky), optimální není ani její využívání k výuce hudební výchovy. Škola nemá školní dílnu, výuku pracovních činností technického charakteru pro žáky druhého stupně proto zajišťuje ve spolupráci s firmou Bühler CZ s.r.o. Žamberk v jejich tréninkovém centru. Přínosem pro žáky je samostatná, esteticky podnětná a účelně uspořádaná místnost školní družiny. V součinnosti se zřizovatelem řeší škola možnost zajištění školního stravování ve vedlejší budově, tím by se zároveň otevřely příležitosti k žádoucímu rozšíření prostor mateřské školy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání tvoří spolu s třídním plánováním vzájemně propojený celek. Kvalitně a promyšleně zpracovaný vzdělávací obsah je dobrým základem pro další tvůrčí pedagogickou práci. Vzdělávací nabídka rozpracovaná do týdenních plánů je propojena tematicky, patrné je důsledné směřování k nastaveným dílčím cílům podle jednotlivých oblastí vzdělávání a k naplňování stanovených klíčových kompetencí. Méně zřejmá je ale cílená diferenciací vzhledem k různým možnostem a potřebám jednotlivců.

Vzdělávací proces byl kladně ovlivněn menším počtem dětí, vzdělávání probíhalo v klidné a příjemné atmosféře. Navazovalo na zážitky dětí nebo vycházelo z jim blízkých situací.

V ranním i odpoledním čase děti měly prostor pro spontánní vyžití. To vytvářelo kvalitní předpoklady k upevnování kamarádských vztahů, rozvoji spolupráce a empatie. Děti se také s chutí zapojovaly do připravené nabídky didakticky zaměřených aktivit, kterou učitelky využívaly k rozvoji rozličných dovedností a znalostí. Nabídka byla pestrá, dobře materiálně podpořená (reálné a atraktivní didaktické pomůcky, tablety s výukovými programy), poskytovala příležitost následného využití v běžném životě. Činnosti přímo řízené učitelkou však probíhaly převážně frontálně, bez možnosti dětí ovlivnit čas, výběr a způsob naplnění stanovených úkolů. Převažovalo učení prostřednictvím manipulačních činností, přímého prožitku nebo řešením problémových otázek a situací, přesto se stávalo, že vlivem nedostatečné diferenciací aktivit či méně podnětné motivace docházelo ke snižování zájmu, pozornosti a soustředění dětí, což bylo občas korigováno napomínáním. Výraznější vedení učitelkou také snižovalo účelnost vzdělávacího procesu z hlediska osvojování klíčových kompetencí a naplňování stanovených záměrů. Ze zhlédnutých aktivit bylo zřejmé posilování jemné motoriky, smyslového vnímání, soustředění, paměti a logického uvažování, dovedností předcházejících psaní a čtení, matematické, přírodovědné a polytechnické gramotnosti. Cíle v oblasti rozvoje řečových a jazykových dovedností byly účelně naplňovány přirozeným způsobem v hrách a rozhovorech, zpěvem, četným zařazováním básniček a říkanek, poslechem příběhů a pohádek, v jedné třídě i systematicky vedenou logopedickou chvilkou. K rozvoji hrubé motoriky a tělesné zdatnosti přispívaly pohybové hry, zdravotně-relaxační cvičení i každodenní pobyt venku. Dodržována je individuální potřeba spánku a odpočinku. V průběhu vzdělávání učitelky nenásilně posilovaly u dětí společenské a hygienické návyky, šetrné zacházení s hračkami a pomůckami, uplatňování společně nastavených pravidel.

K hodnocení výkonů a projevů dětí používaly učitelky spíše obecné výroky, jen v minimální míře jim poskytovaly průběžnou zpětnou vazbu k jejich vzdělávacím pokrokům, ne vždy se dětem dostávalo ocenění, které by podněcovalo jejich pozitivní sebepojetí. Rovněž vedení

děti k sebehodnocení, vrstevnickému hodnocení či zhodnocení průběhu činností nebylo zaznamenáno.

Pro hospitované hodiny prvního a druhého stupně základní školy byla společná klidná pracovní atmosféra a přátelská komunikace mezi učiteli a žáky. Hodiny byly dobře připravené a promyšlené z hlediska jejich obsahu, méně již vzhledem k použitým metodám výuky. Ve většině hodin chyběla účinná úvodní motivace k učení, cíle hodiny byly převážně vědomostní, v některých hodinách byly účelně rozvíjeny postoje žáků. Diferenciace výuky byla patrná pouze při společném vzdělávání dvou ročníků. V rámci jedné skupiny žáků patřící do stejného ročníku však učitelé volili stejné formy práce pro všechny žáky. Převládala frontální výuka doplňovaná samostatnou prací žáků. V části hodin byla pozorována práce ve dvojicích (hodina fyziky ve spojené třídě 6. a 7. ročníku, hodina dějepisu ve spojené třídě 8. a 9. ročníku, Český jazyk 6. a 7. ročník, Člověk a jeho svět 4. a 5. ročník), která efektivně rozvíjela žákovskou spolupráci. Hlavním nositelem informací byl učitel, práci s informacemi bylo věnováno jen málo času. Méně pozornosti bylo věnováno také ústnímu projevu žáků a rozvoji jejich vyjadřovacích schopností, přičemž počet žáků ve třídách tomu byl nakloněn. Podpora názornými pomůckami byla výrazná při výuce prvouky na prvním stupni a fyziky na druhém stupni, což zvyšovalo zájem žáků o probírané učivo a jejich schopnost osvojit si nové poznatky. Ve třídách byly k dispozici prostředky digitálních technologií, které byly převážně využívány jak učiteli, tak i žáky. Ve většině sledovaných hodin chybělo závěrečné upevnění osvojeného učiva, shrnutí hodiny žáky a ukončení hodiny. V menší míře byli žáci vedeni k sebehodnocení či vrstevnickému hodnocení.

Školní družina nabízí žákům školy smysluplné využití volného času v době před zahájením vyučování od 6:20 do 7:45 hodin a po ukončení výuky do 16:00 hodin. Cíle práce školní družiny navazují na školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, zájmové vzdělávání svými náměty přirozeně rozvíjí a doplňuje učivo 1. stupně. Aktivity se zaměřují zejména na všestranný rozvoj osobnosti žáků, aktivní odpočinek a také přípravu na vyučování. Výrazná je podpora rozmanitých zájmů žáků širokou nabídkou zájmových činností (například kroužky *myslivecký*, *zahrádkářský* nebo *mladý přírodovědec*). Prostředí třídy je podnětné, žáci mají možnost pracovat v lavicích, relaxovat na koberci s možností společné četby a spontánních aktivit. Fyzickou pohodu přináší i každodenní vycházka do okolí a pobyt na školním hřišti.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vzdělávací proces v mateřské škole rozvíjí osobnost dětí, napomáhá jim chápat okolní svět a učí je žít ve společnosti ostatních. Vytvářen je dobrý základ pro jejich další vzdělávání, neboť jsou podporovány intelektové schopnosti i praktické dovednosti. Z projevů dětí vyplývaly odpovídající vědomosti o okolním světě, kulturním, společenském a technickém prostředí, rozmanitosti přírody. Úměrně věku a osobním možnostem uměly děti vést rozhovor, zformulovat myšlenky a vyjadřovat se ve větách. Chovaly se k sobě převážně kamarádsky a ohleduplně, navzájem si pomáhaly. Ve styku s dospělými dodržovaly základní formy společenského chování, vzájemná komunikace probíhala bez zábran. Zvládaly základní pohybové dovednosti, s ohledem na svoje možnosti také manipulaci s běžnými pomůckami. Často reprodukovaly básně a písně s hudebním doprovodem. I mladší děti dokázaly třídít soubory podle daných kritérií, složit celek z částí, pojmenovat základní a často i doplňkové barvy. Především starší děti uměly samostatně řešit úkoly a problémové situace, hledat funkční postupy, prakticky využívat zkušenosti.

Učitelky věnují výraznou pozornost průběžné pedagogické diagnostice dětí. Podrobně vedené záznamy poskytují dostatečný přehled o jejich individuálním rozvoji včetně projevů chování. Doplnějí je výběrová portfolia prací dětí. Diagnostické aktivity ale zastávají spíše funkci informační, pro motivaci k učení a sebereflexi dítěte nebo individualizaci vzdělávací nabídky nejsou prozatím dostatečně využívány. K úspěšnému přechodu dětí na vyšší stupeň vzdělávání a eliminaci rizik školní neúspěšnosti směřuje účelná spolupráce se základní školou. O výsledcích vzdělávání jsou průběžně informováni zákonní zástupci, v případě potřeby jsou s nimi řešeny vzdělávací a výchovné potíže nebo doporučena odborná pracoviště.

Základní škola s výsledky vzdělávání žáků průběžně pracuje, vyhodnocuje je a vedení školy přijímá účinná opatření k jejich zlepšení. Prospěch žáků je pravidelně monitorován a hodnocen na pedagogických radách. Škola vyhodnocuje neúčast žáků ve vyučování, průběžně přijímá opatření. Ve školním roce 2020/2021 byly neomluvené hodiny v jednom případě řešeny ve spolupráci se zákonnými zástupci, školským poradenským zařízením, třídním učitelem, výchovným poradcem a školní metodičkou prevence.

Pravidelně čtvrtletně jsou posuzovány výsledky vzdělávání na úrovni tříd. V hodnocení výsledků vzdělávání ve školním roce 2020/2021 nedošlo k výraznějšímu zhoršení prospěchu žáků vlivem negativních dopadů distanční výuky. Na konci školního roku 2020/2021 prospělo s vyznamenáním přibližně 64 % žáků. Oproti zjištění při minulých inspekčních činnostech se jednalo o zlepšení, které zejména souviselo s respektováním doporučení MŠMT k pozitivnímu hodnocení po dlouhém období online výuky. Na 1. stupni měl v nejnižších ročnících možnost zažít pocit úspěchu skoro každý žák (82 % žáků prospělo s vyznamenáním), což bylo významnou motivací pro jejich další školní práci. Na 2. stupni byl výsledek méně příznivý, prospívajících s vyznamenáním zde byla necelá polovina. Systém práce s žáky ohroženými školním neúspěchem je vhodně založen na doučovacích aktivitách v matematice a českém jazyce.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami zajišťuje školní poradenské pracoviště zastoupené výchovným poradcem a školní metodičkou prevence. Výchovný poradce mimo jiné spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními, informuje pedagogy o doporučených podpůrných opatřeních pro jednotlivé žáky, podílí se na řešení problémových situací ve škole, má na starosti kariérové poradenství.

Zpětnou vazbu o znalostech a dovednostech žáků poskytují škole rovněž výsledky v soutěžích nebo projektech. V posledních dvou letech byla však vzhledem k epidemiologické situaci většina aktivit zrušena.

Závěry

Vývoj školy

- Personální změna na pozici ředitelky školy,
- průběžné zlepšování materiálních podmínek základní i mateřské školy.

Silné stránky

- Kladné vztahy mezi všemi účastníky vzdělávání vytváří pozitivní a příjemné učební prostředí,
- široká nabídka zájmové činnosti pro žáky,

- propojení činnosti školy s životem v obci a pravidelné využívání blízkého přírodního prostředí vede k cílenému posilování osobnostních kompetencí dětí a žáků, rozvoji přírodovědné gramotnosti a fyzické zdatnosti.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Při plánování a realizaci vzdělávací nabídky v mateřské škole není vždy patrné cílené zohlednění individuálních možností a potřeb jednotlivců, diferenciací aktivit,
- ojedinělé poskytování konkrétní zpětné vazby dětem k jejich vzdělávacím pokrokům a vedení dětí k sebehodnocení či vrstevnickému hodnocení,
- v omezené míře uplatňovaná diferenciací obtížnosti úkolů pro žáky s rychlejším nebo pomalejším pracovním tempem na obou stupních základní školy,
- ojedinělé zařazování závěrů hodin na obou stupních základní školy vedoucích k upevnování získaných znalostí, dovedností nebo postojů žáků,
- nevyhovující odborná učebna přírodovědných předmětů (nábytek, zastaralé školní pomůcky).

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Podporovat v mateřské škole efektivní učení využíváním formativního hodnocení, vytvářet prostor pro vrstevnické hodnocení a sebehodnocení dětí; zaměřit na tuto problematiku další vzdělávání pedagogických pracovníků,
- zaměřit se v mateřské škole při hodnocení vzdělávacího procesu na účelnost uplatněných metod a forem práce, následně stanovit další bezprostředně využitelné postupy,
- propojovat informace z pedagogické diagnostiky dětí a hodnocení vzdělávacího procesu s třídním plánováním a přípravou individualizované vzdělávací nabídky, pracovat důsledněji s diferenciací aktivit,
- zařazovat ve zvýšené míře prvky diferencované výuky v základní škole,
- využívat ve výuce v základní škole rozmanité formy vzdělávacích metod, například činnostní učení, skupinovou a kooperativní práci,
- zajistit další vzdělávání učitelů základní školy zaměřené na ověřování pochopeného učiva v závěru hodin, účelnější práci se vzdělávacím cílem orientovaným na žáky, hodnocení pokroku žáka, využívání sebehodnocení nebo vrstevnického hodnocení,
- zvážit rekonstrukci odborné učebny fyzika a chemie.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 18. 1. 2022
2. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání *Žijeme na horách* platný od 1. 9. 2021
3. Třídní vzdělávací programy pro předškolní vzdělávání - školní rok 2021/2022
4. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Škola pro tebe* platný od 1. 9. 2021
5. Školní vzdělávací program pro školní družinu *Hrou za poznáním* platný od 1. 9. 2019
6. Školní řád mateřské školy platný od 1. 9. 2021
7. Školní řád základní školy platný od 1. 9. 2021
8. Vnitřní řád školní družiny platný od 1. 9. 2019
9. Školní matriky mateřské školy a základní školy - školní rok 2021/2022
10. Záznamy o dětech docházejících do mateřské školy ve školním roce 2021/2022
11. Rozvrhy hodin tříd základní školy - školní rok 2021/2022
12. Stanovení přímé pedagogické činnosti ve školním roce 2021/2022
13. Třídní knihy mateřské školy a základní školy- školní rok 2021/2022
14. Přehled výchovně vzdělávací práce a zápisní listky - školní rok 2021/2022
15. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami - školní rok 2021/2022
16. Školní strategie prevence rizikového chování 2022 – 2026
17. Koncepce školního poradenského pracoviště 2022 - 2026
18. Záznamy z jednání pedagogické rady - školní roky 2020/2021 a 2021/2022
19. Výroční zpráva - školní rok 2020/2021
20. Personální dokumentace pedagogických pracovníků

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Lenka Kárská, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Lenka Kárská v. r.

PhDr. Martina Černá, školní inspektorka

PhDr. Martina Černá v. r.

Bc. Lenka Kalinová, kontrolní pracovnice

Bc. Lenka Kalinová v. r.

Mgr. Erik Landeckí, školní inspektor

Mgr. Erik Landeckí v. r.

V Pardubicích 14. 2. 2022

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Klára Kodytková, ředitelka školy

Mgr. Klára Kodytková v. r.

V Kunvaldu 18. 2. 2022